

Inzicht in de overheidsfinanciën vierde kwartaal 2024

Ontwikkelingen met betrekking tot de overheidsontvangsten, overheidsuitgaven en financiering

INHOUD

Algemeen.....	3
Ontwikkeling overheidsfinanciën.....	3
Overheidsontvangsten.....	5
Overheidsuitgaven.....	8
Financiering	13

Algemeen

De ontwikkelingen met betrekking tot de overheidsontvangsten, overheidsuitgaven en financiering van de Staat over de periode januari tot en met december 2024 worden nader toegelicht in de onderhavige nota. De cijfers die gepresenteerd worden, zijn geclassificeerd volgens de internationale methodologie van de Government Finance Statistics Manual (GFSM) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Voor de compilatie van de tabellen is gebruik gemaakt van de informatie van de overheidsrekeningen bij de Centrale Bank van Suriname (CBvS) en overige commerciële banken. Verder wordt er ook data beschikbaar gesteld door het Bureau voor de Staatsschuld (SDMO), de Centrale Betaaldienst (CBD) en het Directoraat der Belastingen.

Als beheerder van alle staatsgelden ziet het Ministerie van Financiën en Planning erop toe dat de begrotingsuitvoering in lijn is met de goedgekeurde begroting en dat de begrotingsdiscipline in acht wordt genomen. Er zijn instructies uitgevaardigd om alle vak ministeries en onder haar vallende parastatalen en staatsbedrijven erop te wijzen dat van elke besteding achteraf moet kunnen worden aangetoond dat de middelen doelmatig zijn besteed.

Vermeldenswaard is dat de GFS-publicatie tabellen verschillen kunnen hebben met de maandrapportages van de ministeries, omdat gewerkt wordt met een andere bron (bank statements). De rapportage van de ministeries heeft als bron het IFMIS (Integrated Financial Management Information Systems).

Ontwikkeling overheidsfinanciën

In het vierde kwartaal van 2024 is in het kader van een adequaat financieel beheer van de overheidsfinanciën ter realisering van macro-economische stabiliteit en het bevorderen van duurzame groei, verdere inspanningen gepleegd om de inning van de overheidsontvangsten te verhogen en de overheidsuitgaven te beheersen. Aan de inkomstzijde zijn investeringen gedaan om de capaciteit te vergroten om meer belasting- en niet-belastinginkomsten te genereren. Een werkgroep Niet-belasting ontvangsten is in de tweede helft van 2024 ingesteld om de niet-belasting inkomsten te evalueren en aanbevelingen aan te dragen voor een verbeterde inning van de inkomsten.

Met betrekking tot de overheidsuitgaven is aandacht besteed aan het beheersen van de uitgaven. Ministeries worden aangemoedigd om binnen hun budget te blijven, wat leidt tot strikte begrotingsdiscipline. Het Ministerie van Financiën en Planning heeft richtlijnen uitgevaardigd om de uitgaven van lijnministeries te beheersen en deze af te stemmen op de inkomsten. Een technische assistentie (TA) missie onder leiding van de FAD (Fiscal Affairs Department van het IMF), heeft in december 2024 het Ministerie van Financiën en Planning assistentie verleend om uitgavenbegrenzings op kwartaalbasis vast te stellen, teneinde de uitgaven te helpen beheersen en

te voorkomen dat er nieuwe uitgavenachterstanden ontstaan. Deze TA vloeit voort uit de overeengekomen Public Financial Management (PFM) Priority Action Plan. Het vaststellen van geloofwaardige kwartaalplafonds voor de uitgavenverplichtingen, die in overeenstemming zijn met verbeterde jaarlijkse maandelijks kasstroomprognoses, kan de begrotingsuitvoering in Suriname helpen verbeteren.

Op 1 oktober 2024 werd de FID (Final Investment Decision) ondertekend door TotalEnergies en APA, een historisch moment in Suriname. Ter ontwikkeling van de olie- en gasindustrie hebben deze twee internationale oliemaatschappijen, hun FID aangekondigd voor het GranMorgu-olieveld in Blok 58 met een investering van meer dan USD 10,5 miljard. De bouw- en installatiefase zal ongeveer vier jaar duren, wat betekent dat de eerste olie op zijn vroegst in 2028 zal worden geproduceerd. Dit is de grootste investering in de geschiedenis van Suriname en zal aanzienlijke inkomsten betekenen voor ons land, gegeven het feit dat Staatsolie als staatsbedrijf recht heeft om tot 20% deel te nemen in deze investering. Met het oog op het efficiënt beheer van de toekomstige olie- en gasinkomsten en de uitgavenbeheersing, heeft de Nationale Assemblée op 30 december 2024 goedkeuring gegeven aan de Wet Spaar en Stabilisatie Fonds Suriname en de Comptabiliteitswet.

In oktober 2024 heeft de beoordeling van de kredietwaardigheid van Suriname plaatsgevonden door een internationaal ratingbureau, Moody's. Suriname heeft daarbij een positief resultaat gehad. De kredietrating van Suriname is met twee stappen verhoogd naar Caa1 en de verbetering weerspiegelt de financiële discipline en de fiscale en economische hervormingen die ons land heeft doorgevoerd.

Ter verbetering van zaken doen in Suriname is er een versoepelde procedure ontwikkeld voor het online aanvragen van kortverblijfvisa, werk- en verblijfsvergunningen voor buitenlandse werknemers. Verder is er een One Stop Shop-unit opgezet. Hiermee is de kans dat de overheid inkomsten misloopt vermindert. Verder heeft de overheid in het 4e kwartaal van het jaar 2024 een digitaal immigratie- en douaneformulier geïntroduceerd om de grensprocedure van Suriname verder te vergemakkelijken.

Het team van het IMF en de Surinaamse autoriteiten hebben in het vierde kwartaal van 2024 overeenstemming bereikt inzake de achtste evaluatie van het Extended Fund Facility (EFF) programma. De Staat heeft daarbij een trekking van circa USD 44 miljoen als begrotingssteun ontvangen. Het IMF-programma heeft geholpen bij het consolideren van economische hervormingen en er is aanzienlijke vooruitgang geboekt, waaronder het behalen van macro-economische stabiliteit en het verbeteren van internationale reserves.

De ontwikkeling van de overheidsfinanciën per eind december 2024 is gepresenteerd in tabel 1 en grafisch weergegeven in figuur 1. Ondanks de significante verbetering van de primaire rekening gedurende het derde kwartaal van 2024, is het positieve saldo van SRD 480 miljoen per eind december 2024 beneden de Quantitative Performance Criteria (QPC) target van het IMF-programma. Figuur 2 geeft het verloop van de primaire rekening van januari tot en met december 2024 weer.

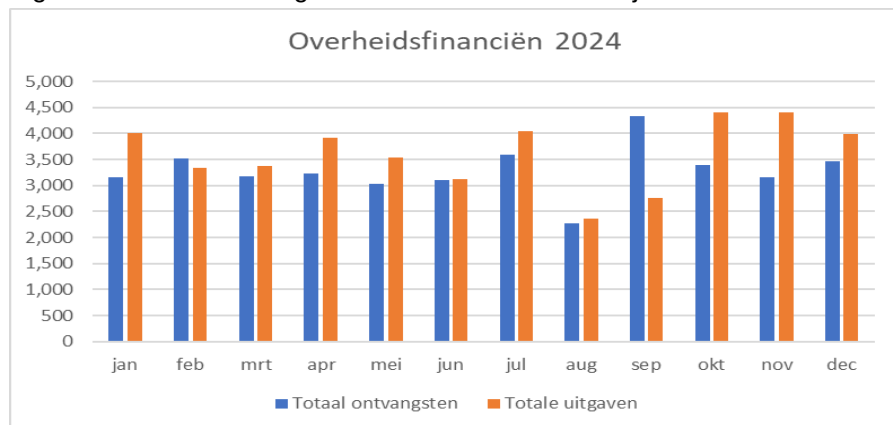
Tabel 1. Overheidsfinanciën 2024 (in SRD miljoen)* en de Begrotingsuitvoering (in %)

	jan-dec 2024 Realisatie	2024 Suppl. Begroting	Realisatie in %
Totaal ontvangsten	39,394.9	43,255.8	91.1
<i>Aangepaste kas:</i>			
Belasting ontvangsten	27,870.1	26,547.2	105.0
Directe belastingen	13,655.4	11,918.6	114.6
Indirecte belastingen	14,214.7	14,628.6	97.2
Niet-belasting ontvangsten	11,424.2	16,266.1	70.2
Schenken	100.6	442.5	22.7
Totale uitgaven	43,284.7	46,078.8	93.9
Personele uitgaven	11,231.1	11,812.2	95.1
Aanschaf goederen en diensten	6,481.6	8,328.2	77.8
Subsidies en bijdragen	16,244.3	14,139.5	114.9
Interest	4,369.9	6,400.9	68.3
Kapitaalsuitgaven	4,957.7	5,397.9	91.8
Primaire rekening	480.1	3,577.8	13.4
Totale rekening	-3,889.8	-2,823.1	137.8
BBP*	147,642.5	170,864.3	
Primaire rekening (% van BBP)	0.3	2.1	
Totale rekening (% van BBP)	-2.6	-1.7	

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

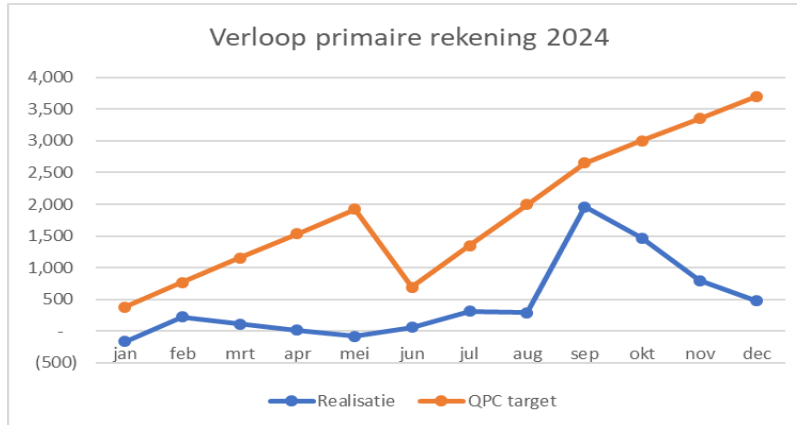
Figuur 1. De ontwikkeling van de overheidsfinanciën jan-dec 2024

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

Figuur 2. Verloop van de primaire rekening januari tot en met december 2024

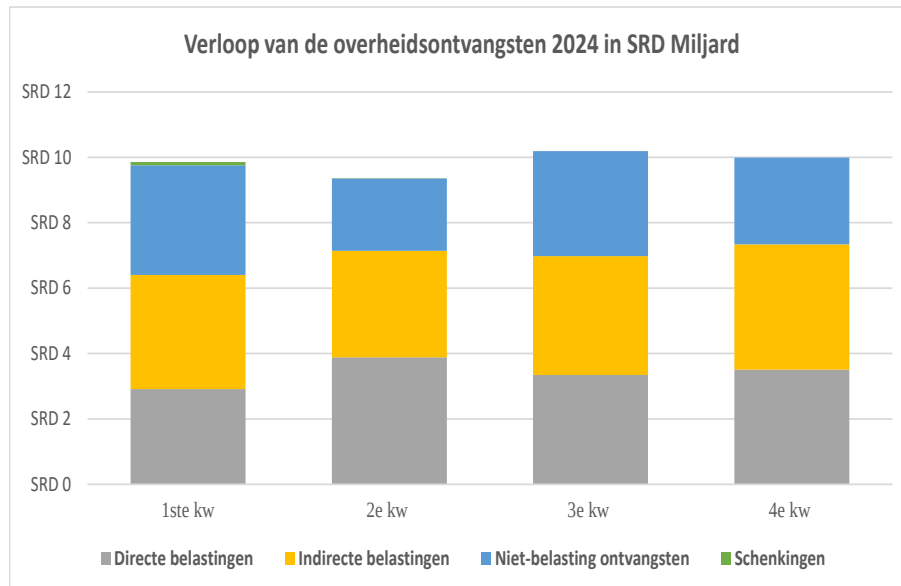

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

Overheidsontvangsten

De overheidsontvangsten vormen een deel van de totale overheidsfinanciën, waarbij die ontvangsten onderverdeeld worden in belasting- en niet-belastingontvangsten alsook donorontvangsten in de vorm van schenkingen. Figuur 3 geeft de overheidsontvangsten op kwartaalbasis weer over het jaar 2024.

Figuur 3: Ontwikkeling van de overheidsontvangsten in 2024*

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

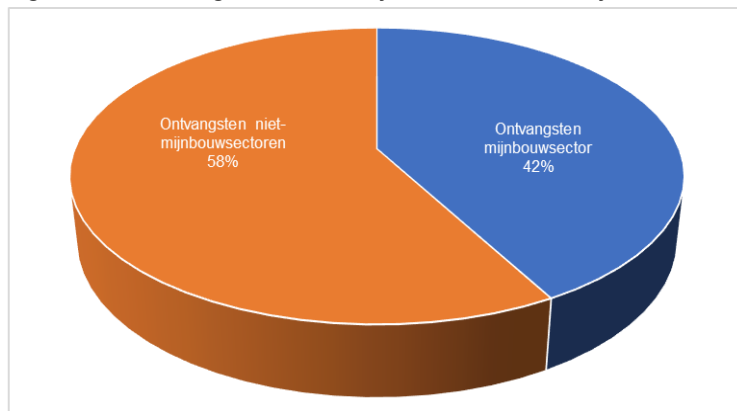
Uit het verloop van het vierde kwartaal 2024 blijkt dat de geïnde overheidsontvangsten iets lager zijn dan het 3^e kwartaal. Maar aan het eind van 2024, kan geconcludeerd worden dat de totale geregistreerde overheidsontvangsten over het dienstjaar 2024 13.3% hoger zijn dan het voorgaande jaar. Van de totale ontvangsten bestaat 71% uit belastingontvangsten en het resterende deel van 29% bestaat uit niet-belastingontvangsten en donorontvangsten (schenkingen). Vanwege het staatsaandeel ontvangt de overheid de uitgekeerde winst van de staatsbedrijven en de belastingafdrachten. Het aandeel van de mijnbouwsector in de totale overheidsontvangsten is circa 42% over het dienstjaar 2024.

Tabel 2. Overheidsontvangsten mijnbouw en niet-mijnbouw, 2024 (SRD miljoen)

	2024*
Totale ontvangsten	39.394,9
Ontvangsten mijnbouwsector¹	16.537,2
Belasting ontvangsten	8.429,6
Directe belastingen	7.885,8
Indirecte belastingen	543,7
Niet-belasting ontvangsten	8.107,6
Ontvangsten niet-mijnbouwsectoren	22.857,7
Belasting ontvangsten	19.440,5
Directe belastingen	5.769,5
Indirecte belastingen	13.671,0
Niet-belasting ontvangsten	3.316,6
Schenkingen	100,6

Bron: Ministerie van Financiën en Planning/*voorlopige cijfers

Figuur 4: Ontvangsten naar mijnbouw en niet-mijnbouw 2024*

Bron: Ministerie van Financiën en Planning/*voorlopige cijfers

Zaken die van invloed zijn geweest op de ontwikkeling van de overheidsontvangsten zijn onder andere de ontwikkelingen van de wisselkoers, de goud- en olieprijs op de internationale markt, de verleende vrijstellingen ter stimulering van het investeringsklimaat en maatregelen op het fiscaal gebied.

Vermeldenswaard is dat in het laatste kwartaal van het jaar 2024 het nieuw gebouw dat als hoofdkantoor van het Korps Douane Suriname zal fungeren is opgeleverd. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan de duurzame dienstverlening van het Korps Douane Suriname ter verbetering van de overheidsontvangsten. Verder heeft het Management Instituut voor Grondregistratie en Land Informatie Systeem (MI-GLIS) zijn dienstverlening uitgebreid naar het district Nickerie met het openen van een kantoor waar burgers ook terecht kunnen voor de dienstverlening, welke verder kan bijdragen aan de inkomsten van de Staat.

De werkgroep Niet-belasting ontvangsten heeft een plan van aanpak uitgewerkt en de acties die in het vierde kwartaal 2024 zijn uitgevoerd, behelzen onder andere gesprekken die gevoerd zijn met enkele ministeries en voorstellen voor verbeterde inning van de niet-belasting ontvangsten. Enkele voorstellen zijn het aanpassen van de verouderde tarieven, focal points aanwijzen op de vakministeries om de inkomstenstromen in samenwerking met het Ministerie van Financiën en Planning beter te monitoren en tijdige rapportages aan te leveren.

De verwachte inkomsten uit de offshore olie-exploitatie zullen ondergebracht worden in het Spaar- en Stabilisatie Fonds Suriname. Daarbij is de wetgeving in het Parlement aangenomen in december 2024. Zo is ook de Comptabiliteitswet aangepast, om de regels van het financieel beheer aan te scherpen door onder andere de introductie van twee begrotingsregels (Fiscal Rules). De begrotingsregels zijn met name belangrijk om het institutioneel kader van het begrotingsbeleid te versterken. De twee begrotingsregels omvatten 1) een begrotingsanker op middellange termijn in de vorm van een indicatieve limiet voor de staatsschuld en 2) jaarlijkse limiet op de primaire uitgaven in de begroting. In november 2024 is de Nationale Aanbestedingswet 2024 in het parlement goedgekeurd en zal bij de implementatie aan de internationale vereisten moeten voldoen.

Overheidsuitgaven

Bij de overheidsuitgaven is er tot en met eind december 2024 een totaalbedrag van SRD 43.285 mln gerealiseerd. Vergeleken met het dienstjaar 2023, is dit een stijging van 16%. De totale overheidsuitgaven, uitgedrukt in percentage van het voorlopig Bruto Binnenland Product, bedraagt 29% voor 2024. Uit voorlopige cijfers kan worden geconcludeerd dat de subsidies en bijdragen boven de verwachte uitgaven van de begroting zijn geweest. Dit component behoort tevens tot de grootste uitgaven (38%), gevolgd door personele uitgaven (26%).

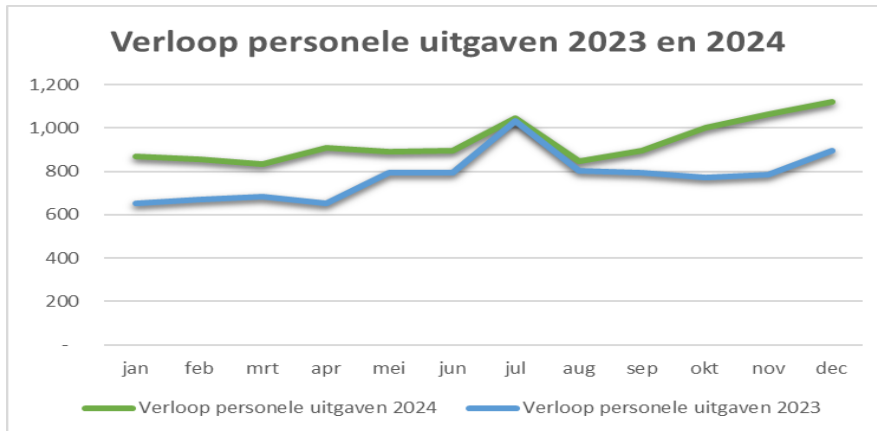

In het kader van kostenbeheersing is het overheidsbeleid om de beperkte middelen zo efficiënt mogelijk te besteden, gecontinueerd. Er is prioriteit gegeven aan noodzakelijke betalingen en de vaste lasten van de Staat, zoals personeelskosten, subsidies, diverse onderhoudskosten en de uitvoering van enkele projecten, terwijl tegelijkertijd betaalachterstanden van de afgelopen periode zijn ingelopen. Enkele componenten behorende tot de totale goederen en diensten zijn vuilophaal, ambassadeposten, onderhoud van wegen en gebouwen en onderhoudskosten van diverse overheidssystemen. Daarnaast zijn er diverse facturen betaald van medische leveranciers en van leveranciers die werkzaamheden hebben verricht in het kader van beschikking van de Staat.

Aan ambtenaren en aan hen gelijkgestelden is een salarisverhoging van 20% toegekend per 1 juli 2024, waarvan 15% vanaf oktober 2024 is uitgekeerd en terugwerkt naar 1 juli 2024. De TWK van de maanden juli, augustus en september zijn ingelopen gedurende oktober tot en met december 2024. Daarnaast is per eind december de TWK van de vakantietoelage van ambtenaren uitgekeerd. Figuur 5 geeft het verloop van de personele uitgaven gedurende 2024 weer. Vanaf de maand oktober is er maandelijks gemiddeld SRD 1 miljard beschikbaar gesteld voor personele uitgaven. De personele uitgaven zijn in vergelijking tot het dienstjaar 2023 met 20% gestegen (van SRD 9.332 mln naar SRD 11.312 mln).

Figuur 5: Vergelijkend verloop van de personele uitgaven 2023 en 2024

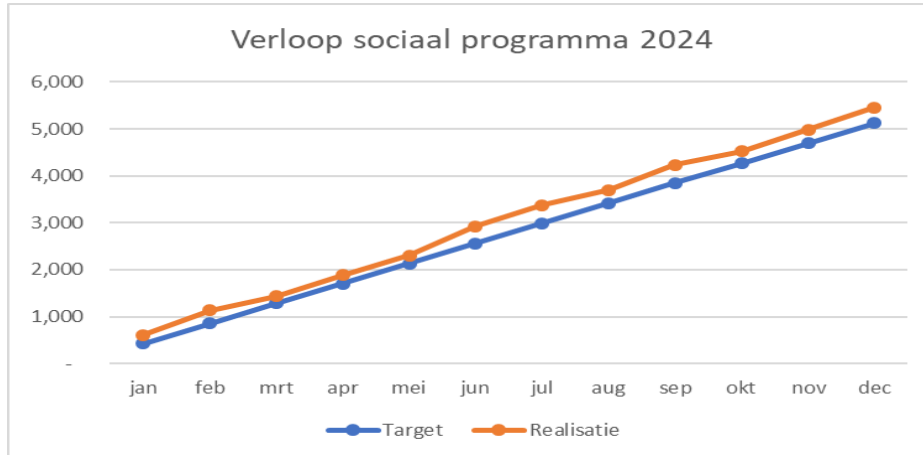
Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

Met betrekking tot de sociale uitgaven is er gedurende de periode januari tot en met december 2024 een totaalbedrag van SRD 5.453,- miljoen ter beschikking gesteld, waaronder AOV, AKB, financiële uitkering aan zwakke huishoudens (ZWHH) en financiële uitkering mensen met een beperking (MMEB) en de koopkrachtversterking (KKV) van SRD 1.800,-. Hiermee is de gestelde target voor de maand december binnen het IMF-programma, de zogeheten "Quantitative Performance Criteria (QPC) of Social Spending", gehaald. Figuur 6 weergeeft het verloop van het sociaal programma.

Figuur 6: Verloop van de sociale uitgaven januari tot en met december 2024

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

Tabel 3: Realisatie van het sociaal programma januari – december 2024 (in SRD miljoen)

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Totaal
Algemene oudedagsvoorziening fonds (AOV)	130	138	132	131	132	132	133	133	134	136	134	135	1.599
Algemene Kinderbijslag (AKB)	16	1	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	27
Financiële bijstand mensen met beperking (MMEB)	44	45	46	48	49	51	-	56	57	58	59	60	572
Financiële bijstand zwakke huishoudens (ZWHH)	16	18	-	39	22	25	28	30	33	34	35	35	314
Sociaal programma	406	318	128	220	212	421	282	102	321	56	234	239	2.941
Totaal	612	520	308	445	416	630	443	321	544	283	461	469	5.453

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

In 2024 is ten behoeve van subsidie aan de Energie Bedrijven Suriname (EBS), uit hoofde van verrekeningen met ontvangsten van Staatsolie, een bedrag van ruim SRD 3.337 miljoen geregistreerd. Na onderhandelingen tussen de overheid, EBS en Staatsolie zijn er afspraken gemaakt om de subsidies en de verrekeningen gefaseerd af te bouwen. Er is overeenstemming bereikt met EBS dat alle extra inkomsten uit hogere elektriciteitsstarieven worden overgemaakt naar het Ministerie van Financiën en Planning, zodat de beoogde fiscale besparingen door subsidieverlagingen worden bereikt. Van juli tot en met december 2024 heeft EBS een totaalbedrag van SRD 762 miljoen gestort voor de overheid, wat in mindering is gebracht bij de totale overheidssubsidie ten behoeve van elektriciteit.

Met betrekking tot de kapitaalsuitgaven is er gedurende januari tot en met december 2024 een totaalbedrag van SRD 4.958 mln beschikbaar gesteld. De betalingen hebben betrekking op diverse projecten van de overheid, ressorterend onder de ministeries. De grootste uitgaven kunnen worden toegeschreven aan de betalingen ten behoeve van de ministeries Natuurlijke hulpbronnen (energie- en waterprojecten) en Openbare Werken (infrastructurele projecten).

De betalingen aan het Staatsziekenfonds (SZF) in de periode januari tot en met december 2024 zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4: Uitgaven ten behoeve van het Staatsziekenfonds (SZF) januari – december 2024

#	Omschrijving	Bedrag (SRD miljoen)
1	<i>SZF Premie Landsdienaren gemiddeld bedrag per maand</i>	102,3
2	<i>Hogere Klasse Ligging, Onderstanders en Hoogwaardigheidsbekleders gemiddeld bedrag per maand</i>	1,8
3	<i>BZV</i>	12,3
4	<i>BAZO abonnementstarief</i>	9,9
5	<i>Meerkosten i.h.k.v. tariefsaanpassing dienstverleners</i>	118,9
	Totaal gemiddeld per maand	245,3

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

Ad 1. Maandelijks wordt de 9% inhouding van lonen en salarissen van landsdienaren en 3% extra premie inhoudingen landsdienaren betaald aan het SZF (Staatsziekenfonds). Van de Landsdienaren wordt slechts 4% werknemersaandeel ingehouden, de Staat betaalt het restant van 8%. Gemiddeld wordt SRD 102,32 miljoen per maand overgemaakt naar het SZF.

Ad 2. Kwartaalgewijs wordt de facturatie door SZF aan Onderstand, Hogere Klasse Ligging en Hoogwaardigheidsbekleders aangeboden ter betaling.

Ad 3. BZV (categorie 17 – 59 jaar) betreft de betaling van de basiszorg is voor iedere burger ter dekking van de basisgezondheidszorg. Er zijn inspanningen gaande voor het innen van een minimale premie voor basiszorg voor de beroepsbevolking.

Ad 4. BAZO (Basiszorg) betreft een abonnementstarief voor de categorie 0 – 16 en 60+ dat gemiddeld SRD 9,9 miljoen per maand bedraagt.

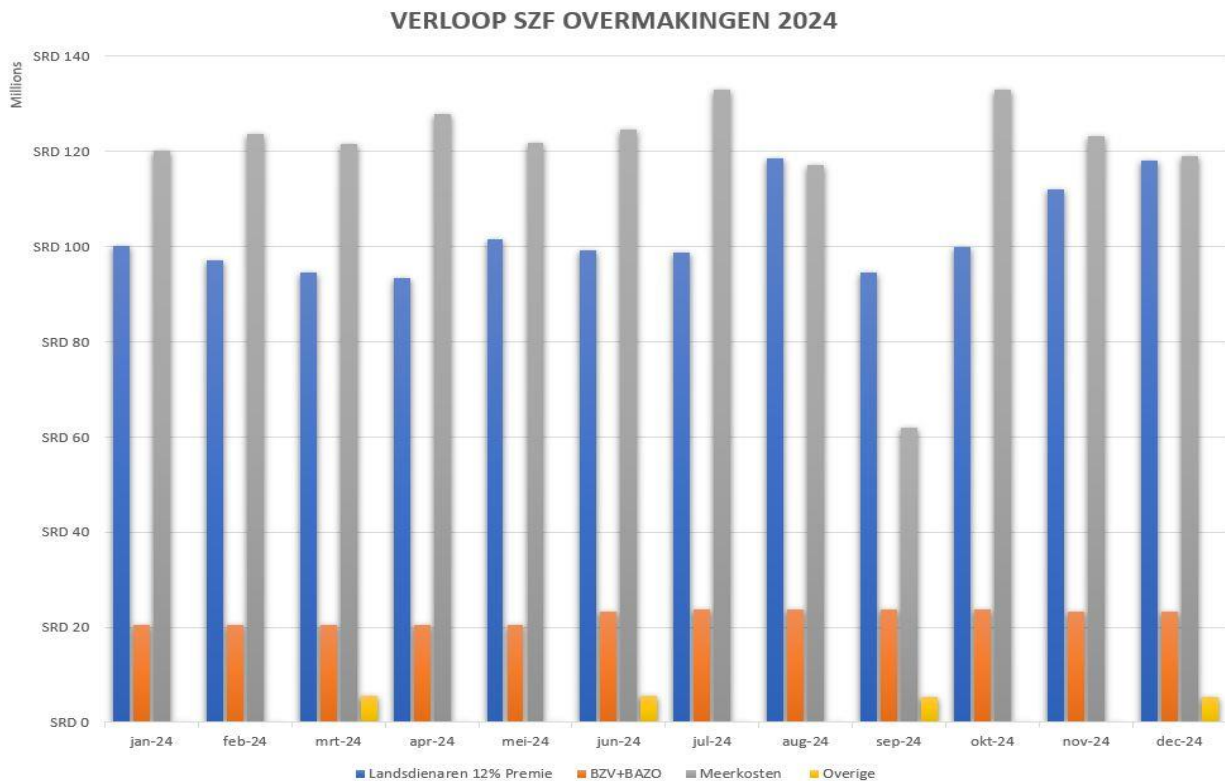
Ad 5. Ingaande 1 augustus 2021 zijn de ligdagtarieven verhoogd met bijkans 121% en 34% tariefsaanpassing vanaf januari 2022. Voorts zijn de tarieven van de particuliere laboratoria, nierdialyse en röntgen vanaf 1 augustus 2021 gestadig verhoogd. De toename van de verhoogde kosten komt ook vanwege de gesloten overeenkomst met de sectie medische specialisten van de VMS d.d. 23 december 2021 en met de sectie huisartsen van de VMS is een principe overeenkomst gesloten d.d. 3 maart 2022.

Het is belangrijk te weten dat behalve de reguliere overmakingen voor SZF, er ook andere betalingen zijn van overheidswege bij de ziekenhuizen, zoals obductie (ministerie van Justitie en Politie), meerkosten van militair personeel (ministerie van Defensie) etc. De totale maandelijkse overmakingen naar het SZF zijn gemiddeld SRD 245,3 miljoen per maand.

Ondanks de eigen CAO (Collectieve Arbeidsovereenkomst) heeft het ziekenhuispersoneel van staatsziekenhuizen op basis van 'gelijkstelling' aan ambtenaren een beroep gedaan op extra middelen in verband met aan ambtenaren toegekende koopkrachtversterking (KKV) namelijk overbruggings-, werving- en behoudstoelage, vakantietoelage, prestatietoelage en kledingtoelage.

Figuur 5: Verloop van SZF-overmakingen januari tot en met december 2024

Bron: : Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

Voor de interestbetalingen is er in 2024 SRD 4.370 miljoen beschikbaar gesteld. Van de totale uitgaven is circa 76% deel beschikbaar gesteld aan buitenlandse crediteuren en de rest aan binnenlandse crediteuren (24%). Tabel 4 weergeeft de interestbetalingen gedurende onderhavige periode.

Tabel 5: interestbetalingen januari – december 2024 (in SRD miljoen)

	2024*												Totaal
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	Oct	Nov	Dec	
Interest	688	212	89	604	416	160	714	75	86	533	583	208	4,370
Binnenland	135	172	44	38	173	26	136	34	39	39	165	47	1,050
Buitenland	553	40	45	567	243	134	578	41	47	494	418	161	3,320

Bron: Ministerie van Financiën en Planning

*voorlopige cijfers

Financiering

Gedurende het vierde kwartaal zijn er middelen ontvangen van internationale financiële instellingen, waaronder de Inter-American Development Bank (IADB) en de Islamic Development Bank (IsDB). Deze internationale financiële instellingen vallen onder de categorie IFI's (International Financial Institutions).

In december is er in het kader van de achtste review van het IMF een bedrag van USD 44 mln beschikbaar gesteld aan Suriname terwijl door de IADB USD 150 mln beschikbaar is gesteld. Beide trekkingen dienen als begrotingssteun voor de Staat. Deze middelen zijn bedoeld voor het doen van belangrijke betalingen, zoals schuldverplichtingen aan de overige financiële instituten en enkele binnenlandse crediteuren uit de financiële en niet-financiële sector.

De totale buitenlandse trekking over 2024 bedroeg USD 357 mln, waarvan meer dan de helft getrokken is in de maand december. Bij de binnenlandse crediteuren is er voor 2024 een bedrag van USD 21,4 mln en EURO 20.310,- getrokken. De totale trekking in SRD bedroeg SRD 12,6 miljard voor zowel binnenlandse- als buitenlandse crediteuren.

Met betrekking tot de aflossingen is er voor 2024 een totaalbedrag van SRD 9,3 miljard beschikbaar gesteld. De betalingen hebben zowel in SRD als in vreemde valuta plaatsgevonden.

Tabel 5: Financiering, januari - december 2024 (SRD miljoen)

	2024*												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	Oct	Nov	Dec	Totaal
Netto Financiële Transacties	-822.5	235.4	-268.9	-760.1	-514.6	-114.5	-535.7	-114.1	1583.6	-940.6	-1303.0	-711.8	-4,266.6
Netto overheidstegoeden (+)	-1461.9	-381.6	-215.5	-596.5	-1547.2	245.4	-645.1	-383.0	2183.7	-1170.2	-2173.6	5111.0	-1,034.5
Buitenland	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Binnenland	-1461.9	-381.6	-215.5	-596.5	-1547.2	245.4	-645.1	-383.0	2183.7	-1170.2	-2173.6	5111.0	-1,034.5
Overheidsdeposito's	-1469.7	-386.7	-223.8	-600.7	-1547.5	241.3	-656.1	-405.7	2175.5	-1172.1	-2169.4	5112.3	-1,102.6
Centrale Bank	-1437.8	240.2	-602.5	-938.6	-1212.3	438.7	-631.6	-142.9	2252.3	-1663.8	-1970.5	4930.0	-738.9
Overige depositionemende instellingen	-367.1	-346.5	321.7	97.3	-127.9	-170.0	-6.5	-237.3	-57.0	187.5	43.6	228.0	-434.3
Escrow Account (netto)	340.1	-278.1	-7.7	242.0	-205.6	-24.2	-18.4	-25.6	-15.1	303.9	-243.1	-46.1	22.1
Overige financiële instellingen	-4.8	-2.3	64.8	-1.4	-1.7	-3.3	0.3	0.1	-4.7	0.4	0.5	0.5	48.4
Leningen	7.8	5.1	8.3	4.2	0.3	4.1	11.0	22.7	8.2	1.9	-4.2	-1.4	68.1
Netto overheidsverplichtingen (+)	-639.4	-616.9	53.3	163.6	-1032.6	359.9	-109.5	-268.9	600.1	-229.6	-870.6	5822.7	3,232.1
Buitenland	-94.5	-30.3	828.8	287.8	27.5	523.2	222.3	-5.2	843.8	266.5	-594.7	6335.1	8,610.2
Leningen	-94.5	-30.3	828.8	287.8	27.5	523.2	222.3	-5.2	843.8	266.5	-594.7	6335.1	8,610.2
Trekkingen ¹	64.3	4.2	915.0	428.7	278.8	797.2	355.7	20.4	917.7	420.6	177.0	7595.5	11,975.0
minus: Aflossingen ¹	158.8	34.5	86.2	140.9	251.3	274.0	133.4	25.6	73.9	154.1	771.7	1260.4	3,364.8
Effecten (netto)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Binnenland	-544.9	-586.6	-775.4	-124.2	-1060.0	-163.3	-331.7	-263.7	-243.8	-496.1	-275.9	-512.4	-5,378.1
Leningen (netto)	-113.5	-220.2	-691.9	-96.5	-723.0	-14.5	-262.2	-117.4	-191.0	-418.8	-245.4	-301.5	-3,396.0
Trekkingen	6.7	2.5	10.3	1.8	3.1	0.7	458.3	5.0	1.4	0.9	0.4	0.0	491.0
Aflossingen	120.2	222.7	702.2	98.3	726.0	15.2	720.5	122.5	192.3	419.7	245.9	301.5	3,887.0
Effecten (netto)	-432.9	-326.2	-64.0	-62.6	-312.1	-143.3	-54.0	-143.3	-54.6	-61.5	-15.7	-212.5	-1,882.8
Trekkingen	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	175.4	175.4
Aflossingen	432.9	326.2	64.0	62.6	312.1	143.3	54.0	143.3	54.6	61.5	15.7	387.9	2,058.2
Debetstanden (netto)	1.5	-40.2	-19.5	35.0	-25.0	-5.5	-15.5	-3.0	1.9	-15.8	-14.7	1.6	-99.3

Bron: Centrale Bank van Suriname

*voorlopige cijfers